

vulgo *Punta di Promontore* vocatur. Ultra hoc promontorium, ultimum Istriæ quondam oppidum, in littore fuit *Nesactium* sive *Nesactum*, de quo libet hic addere historiam, quam Livius narrat lib. 41: Paucis, inquit, ante diebus Iunius Manliusque oppidum Nesactium, quo se principes Histrorum & regulus ipse Æpulo receperat, summa vi oppugnant. Eo Claudius duabus legionibus novis adductis, vetere exercitu cum suis Ducibus dimisso, ipse oppidum circumfedit, & vineis oppugnare intendit; amnemque præterfluentem mœnia, qui & impedimento oppugnantibus erat, & aquationem Histris præbebat, multorum dierum opere exceptum novo alveo vertit. Ea res barbaros miraculo tenuit abscissæ aquæ. & ne tum quidem memores pacis, in cædem conjugum & liberorum versi, etiam ut spectaculo hostibus tam fœdum facinus esset, palam in muris trucidatos præcipitabant. Inter simul complorationem fœminarum puerorumque, simul nefandam cædem, milites transgressi murum, oppidum intrarunt. cujus capti tumultum ut ex pavido clamore fugientium accepit Rex, trajecit ferro pectus, ne vivus caperetur. ceteri capti, aut occisi. Duo deinde oppida, Mutila & Faveria, vi capta & deleta. Histria tota trium oppidorum excidio & morte Regis pacata est. Hactenus Livius. Vnde patet quam dilucidissime, fuisse Nesactium in novissimo fine Italiæ, id est, ad ostium Arsiæ fluminis, dextra ripa, qua nunc *Castel Nuovo* conspicitur oppidum. Succedunt ad littus quarto à Pola miliarium *Brancorso*; inde totidem, *Isola di S. Maria di Gratia*; decimo quinto, *Veruda*; uno, *Olmo*; duobus, *Olmesello*; quinto hinc, *Medolin*; sexto, *Merlette*; duodecimo, *Arsia* flumen, de quo alibi.

In Mediterraneis *Raspum*, &c. *Minianum*, olim *Mingum*, *Piquentum*, vulgo *Piguento* & *Pinguento*, *Strigna*, *Podena*, *Sombra*, *Costiac*, *Lispoglan*, *Dragu*, *Chirezzo*, *Termo*, *Castel Nuovo*, *S. Vincenzo*. A promontorio Fanatico Arsiam versus incendenti supra Carnarium sinum edito in loco *Algon* jacet, & haud procul inde *Terra Nova*: oppida

Istriæ, simulque oræ hic Italiæ extrema.

Cæterum insulæ littoribus Istriæ objectæ ^{insulæ.} mille & amplius hic Plinio frequentantur, & Pullariæ ac Absyrtides dicuntur. Atqui Tabula Itineraria has habet, *Sepomaja*, *Vrsaria*, *Pullaria*. Quarum Vrsaria, media inter reliquas duas, vocabulum idem nunc etiam, quamvis depravatum, gerit, vulgo *Conversara* dicta, apud Lemii fluvii ostium, & castellum *Orsara*, quod insulæ nomen antiquum satis integrum custodit. Suspiciatur hinc porro Sepomaiam versus occidentem nullam aliam fuisse, quam quæ Parentio objecta, vulgo nunc *S. Nicolai* cognominatur insula. Pullaria versus orientem ab Vrsaria posita, ea quæ ante Polaticum portum, nunc dicitur *Isola di Brioni*. Sed omnes hæ Plinio uno nomine Pullariæ dicuntur. *Absyrtides*, à fratre Medæ ibi interfecto Absyrto ita dictæ, revera quatuor sunt, etiamsi Ptolemæus unam solam fecerit insulam Abforum: quarum media ac maxima vulgo nunc dicitur *Cherso*, ab urbe illius capitali *Cherso*, quæ Ptolemæo *Crepisa* vocatur, quod idem plane nomen est, si mos Italiæ nunc linguæ observetur. Huic magnitudine proxima ab Austro est *Offero* insula, quæ ita dicitur ab oppido in maxima insularum apud ipsum Euripum sito, quod Plinio *Absyrtum*, Hygino *Absoris*, & Ptolemæo *Abforus*, unde vulgare nomen derivatum. Dianæ hic ab initio, si Græcorum credimus fabulis, fuit templum; quo loco postea Colchi, quum ad regem Ætam redire non auderent, prædictum oppidum ædificarunt, & ab Absyrto ei nomen imposuerunt. Reliquæ duæ ab septentrionibus sunt hodie *Perosina* & *Cao*.

Sinus porro inter Histriam Liburniamque, ^{Sinus Flanaticum.} vulgo nunc *Golfo Carnario*, vel *di Carnero* dictus, in quo sitæ sunt Absyrtides insulæ, à proxima Colchorum colonia *Pola*, vocatur *Melæ Polaticus Sinus*, Plinio *Flanaticus*, ut Tabulæ Itinerariæ *Portus Flanaticus*, ab oppido *Flanone*, quod etiamnum ultra Arsiam vulgo vocatur *Fianona*: unde posterioribus quoque temporibus *Flanonenfis insula* dicta est, quæ ante erat *Absyrtis*.

